

**Amnesty International Norges Landsmøte Sandvika
1. – 3. mars 2013**

**Arbeidsgruppe II:
Organisasjon**

Innhold

ORG 1/13: Forslag om endringer i vedtektene.....	2
ORG 2/13: Forslag om endringer i styrets instruks.....	7
ORG 3/13: Forslag om endringer i forretningsorden for landsmøtet.....	11

ORG 1/13: Forslag om endringer i Amnesty International Norge sine vedtekter med bakgrunn i organisasjonsgjennomgangen

Fremmet av styret i Amnesty International Norge

Se egne dokumenter:

- Vedtekter for Amnesty International i Norge med endringsforslag
- Vedtak 10 fra ICM 2009: “Implementing One Amnesty – Governance and Democracy”
- En gjennomgang av Amnesty i Norges organisasjons- og styringsstruktur. Rapport fra arbeidsgruppen til styret. November 2012.

Bakgrunn:

I forbindelse med organisasjonsgjennomgangen som ble vedtatt på landsmøtet i 2010, har styret sett behovet for en rekke endringer i organisasjonens styringsdokumenter. Forslagene til endringer har bakgrunn både fra internasjonale føringer og vedtak, samt diskusjoner som er gjort i Amnesty i Norge i forbindelse med organisasjonsgjennomgangen. For ytterligere informasjon om bakgrunnen for endringsforslagene og konsultasjonene som endringsforslagene bygger på, se rapporten fra organisasjonsgjennomgangen.

Forslag 1:

Følgende tilføyes i § 5 Organisasjon som nytt første avsnitt:

«AI Norge skal organiseres og drives etter demokratiske prinsipper.»

Begrunnelse:

Det følger av flere internasjonale instrumenter at Amnesty skal være en demokratisk organisasjon. I del A av vedtak 10/2009 fra Det internasjonale rådsmøtet er det oppstilt bestemte prinsipper for demokratisk styring i Amnesty.

Det kan være fordelaktig å synliggjøre at demokratiske prinsipper er utgangspunktet for vår organisasjon. Styret foreslår derfor at det innarbeides i vedtektene at AI Norge skal organiseres og drives etter demokratiske prinsipper.

Se for øvrig rapporten fra organisasjonsgjennomgangen punkt 4.2.

Forslag 2:

I nåværende avsnitt to i § 5 Organisasjon tilføyes følgende som andre setning:

«Hvis det foreligger ekstraordinære omstendigheter som gjør det strengt nødvendig å flytte det ordinære landsmøtet, kan styret gjøre dette etter å ha gjennomført en rådgivende konsultasjon med medlemmene»

Begrunnelse:

Styret opplevde i denne perioden at TV-aksjonen 2012 sammenfalt med det etablerte tidspunktet for avvikling av det ordinære landsmøtet. Det ble tidlig klart for styret at det ikke ville være gjennomførbart å avvikle begge arrangementer i samme periode med den nødvendige kvalitet. Amnesty Norge har ingen bestemmelse i sine vedtekter som legger rette for en prosess hvor landsmøtet må flyttes av ekstraordinære grunner. Styret valgte å gjennomføre en høring blant medlemmene med en flytting av landsmøtet for øyet. Da lignende situasjoner kan oppstå igjen er det derfor nødvendig å formalisere muligheten for flytting av landsmøtet samtidig som det etableres at dette kun er mulig under ekstraordinære omstendigheter.

Forslag 3:

Følgende tilføyes som nytt avsnitt i § 5 Organisasjon etter nåværende avsnitt to:

«Et tidligere medlem av styret kan ikke ansettes i ledende stilling i AI Norge i en periode på to år regnet fra slutten av dennes styreverv. Tidligere ansatt i ledende stilling i AI Norge kan ikke velges inn i styret i en periode på to år regnet fra denne sluttet i stillingen. I særlige tilfeller kan det gjøres unntak fra disse bestemmelsene.»

Begrunnelse:

Det følger av vedtak 15/2011 fra Det internasjonale rådsmøtet at det skal innføres karensregler på to år for tillitsvalgte og ansatte i Amnesty International. Dette innebærer strengere karensregler enn det som er vanlig i Norge, men styret mener det er viktig å følge opp de internasjonale føringene på dette punktet. Amnesty International bør ha regler som kan gjelde og fungere i alle seksjoner.

Forslag 4:

I nåværende avsnitt tre i § 5 Organisasjon tilføyes følgende som andre setning:

«Styret skal ansette en generalsekretær.»

Begrunnelse:

Det følger av del B i vedtak 10/2009 fra Det internasjonale rådsmøtet at rollene til organene i Amnesty må være tydelige og kommuniserte. Rapporten fra organisasjonsgjennomgangen sitt punkt 4.7 omhandler dette. Arbeidsgruppen vurderer at rollefordelingen mellom organene i Amnesty i Norge til dels er regulert gjennom de grunnleggende styringsdokumentene, men at det er mulig å kommunisere rollefordelingen tydeligere.

I vedtektene, slik de gjelder i dag, er det bestemt at sekretariatet ledes av en generalsekretær og at generalsekretæren er ansvarlig overfor styret, men det er ikke tydelig hvem som ansetter generalsekretæren. Endringsforslaget er ment å tydeliggjøre dette.

Forslag 5:

Følgende avsnitt tilføyes i § 6 Landsmøtet som nytt tredje avsnitt:

«Styret skal invitere relevante og berørte eksterne interessenter til landsmøtet.»

Begrunnelse:

Det følger av vedtak fra Det internasjonale rådsmøtet i 2009 at eksterne aktører skal konsulteres i beslutningsprosesser. Arbeidsgruppen for organisasjonsgjennomgangen konkluderte med at dette ikke var godt nok ivaretatt i dagens styringsdokumenter (rapportens punkt 3.2 og 3.4).

Forslaget må ses i sammenheng med endringsforslag til styrets instruks og forretningsorden for landsmøtet, se ORG 2/13 forslag 2 og ORG 3/13 forslag 1.

Eksterne interessenter kan for eksempel være grupper som Amnesty jobber for og som bør høres før vi utvikler vårt standpunkt (LHBT, romfolk, papirløse), samarbeidspartnere som har interesser i de samme feltene som Amnesty (andre menneskerettighetsorganisasjoner eller særorganisasjoner som jobber med de samme enkeltsakene eller –temaene) eller andre som blir direkte berørt av vårt arbeid.

Styret mener det er viktig å inkludere eksterne interessenter i hele beslutningsprosessen og endringsforslagene til de andre styringsdokumentene er ment å ivareta dette. Hvis eksterne skal ha møterett på landsmøtet, bør dette synliggjøres i vedtektene, og styret har derfor utformet et endringsforslag som konkret skal ivareta dette.

Begrensningen som ligger i at de eksterne interessentene må være "relevante og berørte" innebærer at de som inviteres til å delta på landsmøtet faktisk må ha en interesse i sakene som behandles der. Det styrer også hvem som skal inviteres og hvor mange som skal inviteres.

Forslaget innebærer ikke at de eksterne interessentene har forslags- eller stemmerett på landsmøtet.

Forslag 6:

Følgende tilføyes til slutt i § 7 Landsmøtets oppgaver, punkt 4:

«[...] og instruks for valgkomiteen.»

Begrunnelse:

I vedtak 10 fra Det internasjonale rådsmøtet i 2009, kreves det at alle deler av Amnesty International har på plass mekanismer for å sikre balanse i kunnskaper, egenskaper og erfaring, samt mangfoldighet og kjønnsbalanse i alle styrende organer.

I Amnesty i Norge har valgkomiteen tradisjonelt sett ivaretatt denne oppgaven gjennom sitt arbeid i forkant av landsmøtet, samt i innstillingen til nytt styre og ny valgkomité.

Valgkomiteen har per i dag ingen instruks, og styret legger frem forslag til en egen instruks (se eget forslag).

Endringsforslaget til vedtektene er ment å fastslå at det er landsmøtet som skal vedta denne instruksen.

Se for øvrig rapporten fra organisasjonsgjennomgangen punkt 4.4.

Forslag 7:

Følgende tilføyes til slutt i § 7 Landsmøtets oppgaver, punkt 7,d:

«[...] og ett varamedlem.»

Begrunnelse:

Det er i dag tre medlemmer i valgkomiteen. At komiteen er så liten og skal være virksom over flere år gjør den sårbar. Styret foreslår derfor å utvide komiteen med ett varamedlem. Dagens valgkomite er enig i denne vurderingen.

Forslag 8:

I nåværende punkt 2 § 11 Styret endres antall varamedlemmer fra fire til to:

«Styret skal bestå av 8 medlemmer og 2 varamedlemmer som velges av landsmøtet.»

Begrunnelse:

For å både effektivisere styremøtene og kutte kostander er det etablert praksis i dagens ordning at kun et varamedlem deltar på styremøter. For å videreføre denne tanken fremmes et forslag om en permanent reduksjon av antall varamedlemmer fra fire til to.

I følge styrets instruks punkt 2, avsnitt 5, er styret beslutningsdyktig når minst fem medlemmer er til stede eller deltar i styrebehandlingen. De er meget liten grunn til å frykte at

en reduksjon i antall varamedlemmer vil gå utover styrets beslutningsdyktighet. Det er et poeng at alle medlemmer i styret, også varamedlemmer, skal føle seg delaktige i styrets prosesser. Med dagens ordning er det for mange varamedlemmer til at dette fungerer optimalt.

Forslag 9:

Ordet «ordinært» fjernes fra § 13 Vedtektsendring

Begrunnelse:

Paragrafen bestemmer at endringer i vedtektene bare kan gjøres på ordinært landsmøte. Vedtektene bestemmer at det normalt skal innkalles til landsmøte hvert annet år, men det åpnes også for at det kan innkalles til ekstraordinært landsmøte, se § 10. Styret ser at det kan oppstå situasjoner hvor det er nødvendig å endre vedtektene også på et ekstraordinært landsmøte. For å ivareta helheten i vedtektene, foreslår styret at endringer i vedtektene ikke skal begrenses til de ordinære landsmøtene, men at de også skal kunne foretas på ekstraordinære landsmøter.

ORG 2/13: Forslag om endringer i styrets instruks

Fremmet av styret i Amnesty International Norge

Se egne dokumenter:

- Instruks for styret i Amnesty International i Norge med endringsforslag
- Vedtak 10 fra ICM 2009: "Implementing One Amnesty – Governance and Democracy"
- En gjennomgang av Amnesty i Norges organisasjons- og styringsstruktur. Rapport fra arbeidsgruppen til styret. November 2012.

Bakgrunn:

Se ORG 1/13

Forslag 1:

Nytt tredje avsnitt i instruksens punkt 2.

Dagsordenen for styremøtene skal offentliggjøres på organisasjonens nettsider senest én uke før møtet."

Begrunnelse:

Det internasjonale rådsmøtet i Amnesty i 2009 besluttet retningslinjer for organisasjonens demokratiske virke. Arbeidsgruppen for organisasjonsgjennomgangen har funnet at Amnesty i Norge ikke i tilstrekkelig grad har åpenhet om beslutningsprosessene som er i organisasjonen, og dette forslaget er ett av flere som skal bidra til større åpenhet (rapportens punkt 3.2).

Ved at dagsordenen for styremøtene på en systematisk måte gjøres tilgjengelig for medlemmer og andre, vil det være enklere å følge med på de pågående prosessene. Forslaget må ses i sammenheng med de øvrige forslagene omkring saksbehandling og offentliggjøring av vedtak og begrunnelser for disse.

Forslag 2:

Nytt femte avsnitt i instruksens punkt 2.

I alle større strategiske beslutninger skal det vurderes innhentet synspunkter fra relevante og berørte eksterne interessenter og fra relevante og særlige grupper blant medlemmene."

Begrunnelse:

Det følger av vedtak fra Det internasjonale rådsmøtet i 2009 at eksterne aktører skal konsulteres i beslutningsprosesser. Arbeidsgruppen for organisasjonsgjennomgangen konkluderte med at dette ikke var godt nok ivaretatt i dagens styringsdokumenter og at dette bør komme inn som et krav til saksforberedelse før styret fatter beslutninger (rapportens punkt 3.4).

Forslaget er ment å ivareta den internasjonale føringen om at eksterne bidragsytere må høres i saker som angår dem. Dette inkluderer at høring av eksterne og interne aktører er en del av en generelt betryggende saksforberedelse.

Se for øvrig ORG 1/13 forslag 5 og ORG 3/13 forslag 1 som også omhandler konsultasjon av eksterne aktører i beslutningsprosesser.

Forslag 3:

Nytt sjette avsnitt i instruksens punkt 2.

Alle større strategiske beslutninger skal inneholde indikatorer og milepæler som gjør det mulig å måle gjennomføringene av beslutningene."

Begrunnelse:

Forslaget har sin bakgrunn i et vedtak fra Det internasjonale rådsmøtet, hvor det stilles krav til ansvarligheten i organisasjonen. Et av disse kravene er at alle strategiske beslutninger skal ha indikatorer og milepæler som gjør at det er mulig å måle om beslutningene oppfylles. Dette kravet omtales i organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 3.3.

Forslaget skiller seg noe fra det internasjonale vedtaket ved at det begrenses til "større" strategiske beslutninger. Bakgrunnen for dette er hensynet til saksbehandling i styret, da det er tidkrevende og vanskelig å finne slike indikatorer som enkelt lar seg måle for alt arbeid vi gjør. Når det likevel stilles krav til dette for større strategiske beslutninger, ivaretas den internasjonale føringen til dels. Eksempler på større strategiske beslutninger er for eksempel strategisk plan for organisasjonen, årlige handlingsplaner, budsjetter og planer for enkeltområder som ny ungdomsstrategi.

Forslag 4:

Nytt syvende avsnitt i punkt 2:

«Alle formelle vedtak skal inneholde bakgrunn og forklaring. I den endelige vedtaksteksten skal det være tydelig hvem som har ansvaret for gjennomføringen av vedtaket og om det er en anbefaling eller et bindende vedtak».

Begrunnelse:

Forslaget er ment å ivareta en internasjonal føring om mer åpenhet rundt beslutningsprosessene. Dette kravet omtales i organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 3.2. Når det stilles flere formelle krav til vedtakene som fattes av styret, vil det samtidig være enklere for medlemmene å orientere seg i de vedtak som er fattet og hva som er begrunnelsen for disse. Forslaget må ses i sammenheng med forslag 1.

Forslag 5:

Nytt trettende avsnitt i punkt 2:

En oversikt over alle formelle vedtak skal offentliggjøres på organisasjonens nettsider senest to uker etter hvert styremøte."

Begrunnelse:

Dette forslaget er også ment å ivareta føringen om mer åpenhet om beslutningsprosessene i organisasjonen. Ved å stille et strengt tidskrav til offentliggjøringen av vedtakene som er fattet i styret, vil det være enklere for medlemmene å følge med på vedtakene. Det er behov for noe tid mellom styremøtet og offentliggjøring for korrekturlesning mm., og det er derfor satt en tidsfrist på to uker etter at styremøtet er avsluttet. Forslaget omtales i organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 3.2.

Forslag 6:

Ny siste setning i avsnitt to i punkt 3.

Styret skal hvert år fastsette et mål for ungdomsdeltakelse i organisasjonen."

Begrunnelse:

Deltakelse fra unge personer i organisasjonen har vært et viktig tema for Amnesty i Norge over flere år, og på internasjonalt nivå finnes det også en egen ungdomsstrategi. Forslaget til styrets instruks er ikke ment å endre på det eksisterende arbeidet, men heller sikre at dette også står i fokus i årene fremover. Målet for ungdomsdeltakelse kan fastsettes i en egen strategi eller bare i et enkelt vedtak fra styret. Målet kan inneholde konkrete tiltak, som for eksempel deltakelse på møter, hvilke arrangementer spesielt for ungdom som skal organiseres mm.

Kravet til mål for ungdomsdeltakelse omtales i organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 4.6.

Forslag 7:

Nytt avsnitt syv i punkt 3.

"Styret peker ut en delegasjon som skal representere Amnesty i Norge på Det internasjonale rådsmøtet"

Begrunnelse:

Det følger av de internasjonale statuttene artikkel 17 at det skal være en formalisert prosess for utvelgelse av delegasjon til de internasjonale rådsmøtene som arrangeres hvert annet år. Praksis i Amnesty i Norge i dag er at styret peker ut en delegasjon, og at deltakerne velges ut ifra bl.a. erfaring, hvilken kompetanse det antas å være behov for, kjønnsfordeling mm.

Endringsforslaget til styrets instruks er ment å være en rent formell stadfestelse av dagens praksis. Forslaget må selvfølgelig praktiseres i henhold til internasjonale krav om å ivareta et kjønns- og mangfoldsperspektiv i organisasjonen. Dette punktet omtales i organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 4.3.

Forslag 8:

Nytt punkt etter nåværende punkt 4:

5. Styremedlemmenes habilitet

Et styremedlem vil regnes som inhabilt til å behandle en sak i styret dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til medlemmets upartiskhet."

Det nåværende punkt 5 nummereres 6, nåværende punkt 6 nummereres 7 og nåværende punkt 7 nummereres 8.

Begrunnelse:

Det følger av internasjonale føringer at det skal være prosedyrer for å forhindre og håndtere interessekonflikter i organisasjonen. Slike regler finnes ikke i Amnesty i Norge i dag, og styret foreslår derfor en generell habilitetsregel som skal gjelde for styremedlemmer i styremøtet. (Se organisasjonsgjennomgangens rapport punkt 3.5.)

ORG 3/13: Forslag om endringer i forretningsordenen for landsmøtet

Fremmet av styret i Amnesty International Norge

Se egne dokumenter:

- Forretningsordenen for landsmøtet med endringsforslag
- Vedtak 10 fra ICM 2009: “Implementing One Amnesty – Governance and Democracy”
- En gjennomgang av Amnesty i Norges organisasjons- og styringsstruktur. Rapport fra arbeidsgruppen til styret. November 2012.

Bakgrunn:

Se ORG 1/13

Forslag 1:

Følgende tilføyes som nytt siste avsnitt i forretningsordenens punkt 2 Sted/tidsfrister/praktiske forberedelser:

«Styret inviterer relevante og berørte eksterne interessenter.»

Begrunnelse:

I ORG 1/13 forslag 5 (§ 6 Landsmøtet) er det foreslått at følgende avsnitt skal inkluderes:

«Styret skal invitere relevante og berørte eksterne interessenter til landsmøtet.»

For at det skal være overensstemmelse mellom de ulike styringsdokumentene i organisasjonen, er det viktig at dette inkluderes også i forretningsordenen for Landsmøtet.

(Se også ORG 2/13 forslag 2 som omhandler konsultasjon av eksterne aktører i beslutningsprosesser i styrets instruks.)

Forslag 2:

Følgende tilføyes som nytt siste avsnitt i forretningsordenens punkt 5. Redigering og utsendelse av innkomne forslag:

«Det forberedende redaksjonsutvalget skal kommentere om de enkelte innkomne forslagene har vært gjenstand for ekstern og intern høring. Det forberedende redaksjonsutvalget skal videre kontrollere at alle større strategiske beslutninger inneholder indikatorer og milepæler som gjør det mulig å gjennomføre beslutningene.»

Begrunnelse:

Forslaget angir ansvaret for å kvalitetssikre at innkomne forslag til Landsmøtet møter forventningene til informasjon som er gitt av internasjonale føringer. Dette faller naturlig inn under ansvarsområdet til det forberedende redaksjonsutvalget.

Det følger av vedtak fra Det internasjonale rådsmøtet i 2009 at eksterne aktører skal konsulteres i beslutningsprosesser. Styret konkluderte med at dette ikke var godt nok ivarettatt i dagens styringssystemer og at det bør kommenteres dersom en slik høring av interne og eksterne aktører er gjennomført i saksforberedelse før landsmøtet fatter beslutninger.

Det følger av vedtak fra det internasjonale rådsmøtet at strategiske beslutninger skal inneholde indikatorer og milepæler som gjør beslutningene målbare. Styret mener denne føringen krever at forslag til større strategiske beslutninger til Landsmøtet skal inneholde slike milepæler og indikatorer som del av saksforberedelsen.

Forslag 3:

Første setning i forretningsordenens nåværende punkt 8. Valg slettes (« Ved landsmøtets valg av styre og andre valg, bør valgkomiteen i sin innstilling tilstrebe lik fordeling mellom kjønnene. «)

På slutten av nåværende andre setning i forretningsordenens nåværende punkt 8. Valg tilføyes: «[...] i tråd med valgkomiteens instruks».

Begrunnelse:

I ORG 1/13, forslag 7, foreslås det å vedtektsfeste at Landsmøtet skal vedta instruks for valgkomiteen. Denne instruks vil ivareta alle krav til sammensetningen av styret, ikke bare kjønnssammensetningen.

I og med at det i instruks for valgkomiteen i framtiden vil foreligge mer utfyllende krav til valgkomiteens innstilling, forslår styret at den nåværende formuleringen om krav til kjønnssammensetning erstattes av en henvisning til kravene som ligger i instruks.